

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΕΑΕΚ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΣΤΗΝ ΚΟΡΥΦΗ
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Εκπαίδευσης και Αρχικής
Επαγγελματικής Κατάρτισης

ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ – ΕΠΕΑΕΚ

- Άξονας Προτερ.:** Προώθηση & Βελτίωση της εκπαίδευσης και της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης στο πλαίσιο της διά βίου μάθησης
- Μέτρο:** Αναβάθμιση της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης
- Κωδικός Έργου:** 111004
- Τίτλος Έργου:** ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΓΛΩΣΣΟΜΑΘΕΙΑΣ ΣΤΟ ΑΠΘ
- Ανάδοχος Έργου:** Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
- Φορέας Επίβλεψης:** Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
- Κωδικός Υποέργου:** **02**
- Τίτλος Υποέργου:** **Ετοιμασία Οργάνων Μέτρησης για την Ιταλική Γλώσσα**
- Υπεύθυνος Υποέργου:** Αντώνης Τσοπάνογλου (Καθηγητής της Διδακτικής των Γλωσσών, Τμήμα Ιταλικής Γλώσσας και Φιλολογίας)
- Πακέτο εργασίας:** **06 (Έλεγχος Επιπέδου Δυσκολίας σε Σύγκριση με το ΚΕΠΑ)**
- Παραδοτέο:** **11 (Έκθεση αντιστοίχισης)**

Θεσσαλονίκη, 31 Ιουλίου 2008

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	3
2. Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΕΝΤΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ	6
3. ΟΙ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ «ΚΡΙΤΕΣ»	11
4. ΤΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ	12
5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	22
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1: Το εξώφυλλο του Manual	23
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2: Δείγματα οθόνης των DVD του Πανεπιστημίου για Ξένους	24
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3: Δείγματα οθόνης των DVD του ΑΠΘ	28
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4: Δείγματα δοκιμασιών που κρίθηκαν	31

1. ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Το εγχείρημα της συγκέντρωσης στοιχείων που να αποδεικνύουν τη συσχέτιση ενός συστήματος πιστοποίησης με το Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τις Γλώσσες (ΚΕΠΑ) δεν είναι καθόλου εύκολο.

Ειδικότερα η προσπάθεια απόδειξης πως το πιστοποιητικό κάθε επιπέδου αντικατοπτρίζει το επίπεδο γλωσσομάθειας έτσι όπως ορίζεται στο ΚΕΠΑ, είναι κάτι που, ενώ εκ πρώτης όψεως φαίνεται απλό, αποδεικνύεται ιδιαίτερα επισφαλές, αν ακολουθήσει κανείς τα προβλεπόμενα στη διεθνή βιβλιογραφία.

Η παραπάνω προσπάθεια δεν μπορεί να αντικαταστήσει τον έλεγχο εγκυρότητας της αξιολόγησης και πιστοποίησης που κάνει ένα σύστημα. Ο έλεγχος της εγκυρότητας (validation) είναι διαδικασία προγενέστερη ή παράλληλη (βλέπε και Παραδοτέα Νο 6 και Νο 12) με την εκτίμηση (estimation) της σύνδεσης του συστήματος πιστοποίησης με το ΚΕΠΑ.

Το Συμβούλιο της Ευρώπης, στην προσπάθεια παροχής βοήθειας προς τα συστήματα που θα ήθελαν να κάνουν αυτή την εκτίμηση και να αποκτήσουν έτσι «τεκμήρια» της σχέσης τους με το ΚΕΠΑ, συνέταξε μία σειρά από βοηθήματα, το σημαντικότερο από τα οποία έχει τον τίτλο *Relating Language Examinations to the Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment (CEF)*. Το κείμενο αυτό, έκτασης 134 σελίδων, είναι ευρύτερα γνωστό με τον τίτλο Manual (βλέπε Παράρτημα Νο 1).

Όπως φαίνεται στην επόμενη σελίδα, το Manual θεωρεί πως υπάρχουν τέσσερα σύνολα διαδικασιών για τη διασφάλιση της σχέσης του συστήματος πιστοποίησης με το ΚΕΠΑ.

Το πρώτο σύνολο διαδικασιών είναι η φάση της «εξοικείωσης» (familiarisation). Στη διάρκειά της οι ειδικοί που συμμετέχουν στην όλη διαδικασία αναλύουν το ΚΕΠΑ σε τέτοιο βαθμό, ώστε να έχουν σαφή εικόνα των επιπέδων και των χαρακτηριστικών, σε θεωρητικό τουλάχιστον επίπεδο.

Το δεύτερο σύνολο διαδικασιών είναι η φάση του «προσδιορισμού» (specification). Στη διάρκειά της γίνεται μια λεπτομερής καταγραφή των χαρακτηριστικών του συστήματος πιστοποίησης, με στόχο α) να υπάρχει δυνατότητα έκθεσης/αναφοράς προς τρίτους και β) να αναπτυχθεί «επίγνωση» (awareness) εκ μέρους των συνεργατών του συστήματος, για να μπορούν να αναλάβουν οποιαδήποτε προσπάθεια βελτίωσής του.

Το τρίτο σύνολο διαδικασιών ονομάζεται «προτυποποίηση» (standardisation) και στοχεύει στην εξασφάλιση αξιολογικών κρίσεων αναφορικά με το επίπεδο και με το «ορθόν» των χαρακτηριστικών του τεστ. Η προτυποποίηση απαιτεί τον «προέλεγχο» των τεστ (pre-testing) καθώς και την εξασφάλιση κρίσεων από ειδικούς του κλάδου.

Το τέταρτο και τελευταίο σύνολο διαδικασιών λέγεται «εμπειρικός έλεγχος εγκυρότητας» (empirical validation) και στοχεύει στην εξασφάλιση τεκμηρίων της εγκυρότητας του τεστ, τα οποία προκύπτουν από τη γενικευμένη χρήση του.

Ακολουθεί το συγκεκριμένο απόσπασμα του Manual:

1.1. Approach Adopted

The Manual presents four inter-related sets of procedures that users are advised to follow in order to design a linking scheme in terms of self-contained, manageable activities. The activities carried out in all four sets of procedures contribute to the validation process.

Familiarisation: a selection of activities designed to ensure that participants in the linking process have a detailed knowledge of the CEF. This familiarisation stage is necessary at the start of both the Specification and the Standardisation procedures.

In terms of validation, these procedures are an indispensable starting point. An account of the activities taken and the results obtained is an essential component of the validation report.

Specification: a self-audit of the coverage of the examination (content and tasks types) profiled in relation to the categories presented in CEF Chapter 4 “Language use and the language learner” and CEF Chapter 5 “The user/learner’s competences.” As well as serving a reporting function, this exercise also has a certain awareness-raising function that may assist in further improving the quality of the examination concerned.

These procedures assure that the definition and production of the test have been undertaken carefully, following good practice.

Standardisation: suggested procedures to facilitate the implementation of a common understanding of the “Common Reference Levels” presented in CEF Chapter 3. Standardised exemplars will be provided to assist training in the standardisation of judgements.

These procedures assure that judgements taken in rating performances reflect the constructs described in the CEF, and that decisions about task and item difficulty are taken in a principled manner on the basis of evidence from pre-testing as well as expert judgement.

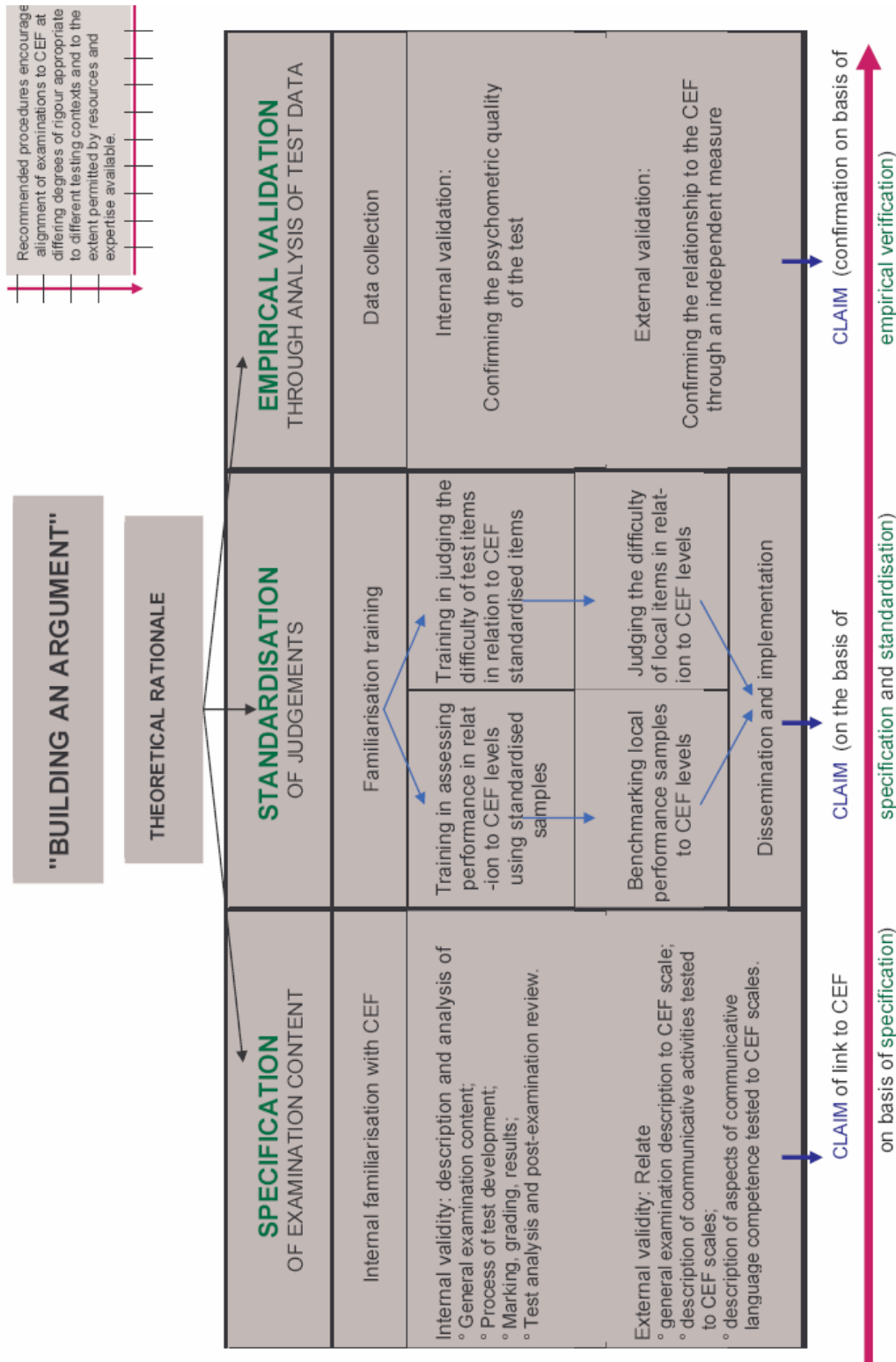
Empirical Validation: the collection and analysis of test data and ratings from assessments in order to provide evidence that both the examination itself and the linking to the CEF are sound. Suggestions and criteria are provided for adequate and credible validation appropriate for different contexts.

These procedures assure that the claims formulated through Specification and Standardisation (“test-under-construction”) can indeed be confirmed when the examination is administered in practice (“test-in-action”) and data on how persons belonging to the target population actually behave when the test is so administered becomes available.

Το παρόν Πακέτο Εργασίας εστιάζει στο τρίτο σύνολο διαδικασιών. Καθώς, ωστόσο, το πρώτο και το δεύτερο αποτελούν προϋπόθεση του τρίτου, θα γίνει παρακάτω αναφορά και σε αυτά. Ο εμπειρικός έλεγχος εγκυρότητας αποτελεί αντικείμενο (σε ένα τουλάχιστο μέρος του) του Πακέτου Εργασίας 7 του παρόντος Υποέργου (βλέπε Παραδοτέο Νο 12).

Η σημαντική παράσταση των παραπάνω διαδικασιών έχει ως εξής:

FIGURE 1.1: VISUAL REPRESENTATION OF PROCEDURES TO RELATE EXAMINATIONS TO THE CEF

Η κεντρική στήλη του παραπάνω πίνακα περιλαμβάνει δύο επιμέρους στήλες: Η μία ωθεί στην διατύπωση αξιολογικών κρίσεων ως προς το επίπεδο εκ μέρους εκπαιδευμένων ατόμων και η δεύτερη οδηγεί στη διατύπωση κρίσεων ως προς το επίπεδο αναφορικά με τη δυσκολία των «ερωτημάτων» (items) που περιλαμβάνει ένα σύστημα πιστοποίησης, στην περίπτωση μας το ΚΠΓ.

2. Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΕΝΤΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

Όπως ήδη αναφέρθηκε παραπάνω, στο παρόν Πακέτο Εργασίας μας ενδιέφερε η «προτυποποίηση» (standardisation), δηλαδή η «εξασφάλιση αξιολογικών κρίσεων αναφορικά με το επίπεδο» που να συγκλίνουν. Έτσι, ακολουθώντας το Manual, έπρεπε να εξασφαλίσουμε την άποψη πολλών ειδικών, που να είναι ενήμεροι για το ΚΕΠΑ, και που να κατατάσσουν στο ίδιο επίπεδο δυσκολίας τα θέματα-ερωτήματα-δοκιμασίες που χρησιμοποιήθηκαν σε προγενέστερες εξεταστικές περιόδους.

Από το σχήμα της προηγούμενης σελίδας (βλέπε μεσαία/κεντρική στήλη) προκύπτει πως η προτυποποίηση έχει δύο σκέλη:

1) Το ένα είναι αυτό που ονομάζεται «Benchmarking», όρος για τον οποίο δεν έχει ακόμη προταθεί αντίστοιχος ελληνικός και που σημαίνει, περιγραφικά, **προσδιορισμός των ορίων** μεταξύ των επιπέδων με βάση δείγματα παραγωγής γραπτού και προφορικού λόγου εκ μέρους των υποψηφίων που πέρασαν τις εξετάσεις, δηλαδή πήραν προβιβάσιμο βαθμό (για παράδειγμα στις ενότητες δύο και τέσσερα των εξετάσεων του ΚΠΓ).

2) Το δεύτερο σκέλος της προτυποποίησης είναι αυτό που ονομάζεται «Judging the difficulty», δηλαδή η αξιοποίηση της άποψης «**κριτών**» ως προς τη δυσκολία των θεμάτων.

Με απλά λόγια, μπορεί να πει κανείς ότι η προτυποποίηση συνίσταται στον έλεγχο αφενός του επιπέδου δυσκολίας των δοκιμασιών (το δεύτερο από τα παραπάνω σκέλη) και αφετέρου της παραγωγής λόγου των εξεταζομένων και του τρόπου βαθμολόγησης, που, τελικώς, προσδιορίζει τα όρια από το επίπεδο A1 στο επίπεδο A2 και μετά από το A2 στο B1, και ούτω καθεξής.

Από τα παραπάνω συνάγεται ότι για να γίνουν αυτά που προδιαγράφει το Manual έπρεπε: α) να βρεθεί ένας αριθμός εκπαιδευμένων ατόμων που να κρίνουν το επίπεδο δυσκολίας των δοκιμασιών, λαμβάνοντας υπόψη ή χρησιμοποιώντας ως σημείο αναφοράς και σύγκρισης τους «περιγραφητές» του ΚΕΠΑ και β) να ετοιμαστούν όργανα μέτρησης, δηλαδή ερωτηματολόγια ή σχάρες ή στιδήποτε άλλο που θα βοηθούσε στην καταγραφή της κρίσης εκπαιδευμένων ατόμων τόσο ως προς τη δυσκολία των δοκιμασιών όσο και ως προς την αξιολόγηση της παραγωγής γραπτού και προφορικού λόγου των ατόμων που υποβάλλονται στην γλωσσική εξέταση για να εξασφαλίσουν το πιστοποιητικό γλωσσομάθειας.

Αξιοποιώντας διάφορες προτάσεις του Συμβουλίου της Ευρώπης, ετοιμάσα, ως επιστημονικώς υπεύθυνος του Υποέργου, τα όργανα που ακολουθούν, με στόχο, ακριβώς, την καταγραφή, από έναν αριθμό «κριτών» του επιπέδου δυσκολίας των δοκιμασιών που περιλαμβάνονταν στα θέματα όλων των εξεταστικών περιόδων από το Μάιο του 2003 και εξής.

**Σχάρα ανάλυσης δοκιμασιών/ερεθισμάτων
για τον έλεγχο καθεμίας από τις ενότητες/φάσεις του τεστ**

Όνοματεπώνυμο κριτή:
Αύξων αριθμός της δοκιμασίας:
1) Σε ποια γλώσσα δίνεται η οδηγία;	☐ Μητρική ☐ Γλώσσα στόχος ☐ Και οι δύο
2) Ποιος είναι ο βαθμός ελέγχου/καθοδήγησης της αντίδρασης του εξεταζόμενου;	☐ Μικρός ☐ Μεσαίος ☐ Μεγάλος
3) Είδος (genre) ερεθίσματος που δίνεται στον εξεταζόμενο:	☐ Κανένα ερέθισμα ☐ Επιστολή/email ☐ Αναφορά ☐ Άρθρο ☐ Έντυπο ☐ Αφήγηση ☐ Άλλο (προσδιορίστε):
4) Ρητορική λειτουργία του ερεθίσματος, εφόσον υπήρχε ερέθισμα:	☐ Περιγραφή ☐ Αφήγηση ☐ Σχολιασμός ☐ Επεξήγηση ☐ Καθοδήγηση ☐ Επιχειρηματολογία ☐ Αιτιολ. αξιολόγηση ☐ Έκφραση θέσης ☐ Άλλο (προσδιορίστε):
5) Ιδεατός παραλήπτης του ερεθίσματος, εφόσον υπήρχε:	☐ Γνωστός/φίλος ☐ Συμμαθητής ☐ Συνάδελφος ☐ Προϊστάμενος ☐ Δάσκαλος ☐ Επιχειρηματίας ☐ Δημόσιος φορέας ☐ Άγνωστο κοινό ☐ Άλλο (προσδιορίστε):
6) Θέμα συζήτησης (αναφερόμενο) ερεθίσματος, εφόσον υπήρχε:	☐ Αυτοπαρουσίαση ☐ Σπίτι/οικογένεια ☐ Καθημερινή ζωή ☐ Ελεύθερος χρόνος ☐ Ταξίδια ☐ Σχέσεις ☐ Υγεία ☐ Εκπαίδευση ☐ Αγορές ☐ Διατροφή ☐ Υπηρεσίες ☐ Οικονομία ☐ Άλλο (προσδιορίστε):

<p>7) Η αντίδραση του εξεταζόμενου (αυτό που καλείται να πει ή να γράψει) τι έκταση αναμένεται να έχει;</p>	☐ Καμία (0 λέξεις) ☐ 1-50 λέξεις ☐ 51-100 λέξεις ☐ 101-150 ☐ 151-200 ☐ 201-250 ☐ 251-300 ☐ 301-400 ☐ 401-450 ☐ 451 ή περισσότερες
<p>8) Είδος (genre) αντίδρασης:</p>	☐ Καμία αντίδραση ☐ Επιστολή/email ☐ Αναφορά ☐ Άρθρο ☐ Έντυπο ☐ Αφήγηση ☐ Άλλο (προσδιορίστε):
<p>9) Ρητορική λειτουργία της αντίδρασης, εφόσον προβλέπεται να υπάρξει:</p>	☐ Περιγραφή ☐ Αφήγηση ☐ Σχολιασμός ☐ Επεξήγηση ☐ Καθοδήγηση ☐ Επιχειρηματολογία ☐ Αιτιολ. αξιολόγηση ☐ Έκφραση θέσης ☐ Άλλο (προσδιορίστε):
<p>10) Ιδεατός παραλήπτης της αντίδρασης, εφόσον προβλέπεται να υπάρξει:</p>	☐ Γνωστός/φίλος ☐ Συμμαθητής ☐ Συνάδελφος ☐ Προϊστάμενος ☐ Δάσκαλος ☐ Επιχειρηματίας ☐ Δημόσιος φορέας ☐ Άγνωστο κοινό ☐ Άλλο (προσδιορίστε):
<p>11) Θέμα συζήτησης (αναφερόμενο) της αντίδρασης, εφόσον προβλέπεται να υπάρξει:</p>	☐ Αυτοπαρουσίαση ☐ Σπίτι/οικογένεια ☐ Καθημερινή ζωή ☐ Ελεύθερος χρόνος ☐ Ταξίδια ☐ Σχέσεις ☐ Υγεία ☐ Εκπαίδευση ☐ Αγορές ☐ Διατροφή ☐ Υπηρεσίες ☐ Οικονομία ☐ Άλλο (προσδιορίστε):
<p>12) Δυσκολία που θα παρουσιάζει η αντίδραση ως προς τη γραμματική ικανότητα:</p>	☐ Μικρή ☐ Μεσαία ☐ Μεγάλη
<p>13) Δυσκολία που θα παρουσιάζει η αντίδραση ως προς τη λεξιλογική ικανότητα:</p>	☐ Μικρή ☐ Μεσαία ☐ Μεγάλη
<p>14) Τελικώς, βάσει των παραπάνω, σε ποιο επίπεδο κατατάσσετε τη δοκιμασία;:</p>	☐ A1 ☐ A2 ☐ B1 ☐ B2 ☐ Γ1 ☐ Γ2

Οι ερωτήσεις 1 έως 13 του παραπάνω οργάνου χρησιμεύουν στη διαμόρφωση «επίγνωσης» εκ μέρους του «κριτή», ο οποίος, υπενθυμίζεται, είναι ειδικά εκπαιδευμένος πάνω στην κατανόηση και ανάλυση των «περιγραφητών» του ΚΕΠΑ.

Το ερωτηματολόγιο υπέστη προέλεγχο (pretesting) πάνω σε πέντε μόνο κριτές/πληροφοριοδότες. Δηλαδή, ένα σχέδιο του ερωτηματολογίου, που βασίζεται, σε κάποιο -μάλλον μικρό- βαθμό, σε ερωτηματολόγιο που έχει προταθεί από το Συμβούλιο της Ευρώπης, δόθηκε σε πέντε άτομα, για να χαρακτηρίσουν/κατηγοριοποιήσουν τα θέματα της πρώτης και της δεύτερης ενότητας της περιόδου Μαΐου 2007. Παρατηρώντας τις αντιδράσεις τους και λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις τους, έγινε η διαμόρφωση του ερωτηματολογίου έτσι όπως παρουσιάζεται παραπάνω.

Πρέπει να σημειωθεί ότι η συλλογή των δεδομένων της κυρίως έρευνας έγινε δίνοντας τις δοκιμασίες στους κριτές αποκομμένες από το τεστ στο σύνολό του. Δηλαδή, εσκεμμένα, ο κριτής καλείτο να προσδιορίσει το επίπεδο δυσκολίας μίας δοκιμασίας χωρίς να ξέρει σε τεστ ποιου επιπέδου χρησιμοποιήθηκε ή και θα χρησιμοποιηθεί, δεδομένου ότι τους δόθηκαν και μεμονωμένες δοκιμασίες της τράπεζας.

Το ερωτηματολόγιο που εμφανίζεται στις δύο προηγούμενες σελίδες χρησιμοποιήθηκε για να γίνει το «judging the difficulty», όπως το χαρακτηρίζει το Manual. Για να γίνει ο δεύτερος έλεγχος της σχέσης του συστήματος με το ΚΕΠΑ, δηλαδή το «benchmarking», χρησιμοποιήθηκαν οι σχάρες βαθμολόγησης που παρουσιάστηκαν ήδη στο Παραδοτέο Νο 10 και που επαναλαμβάνονται εδώ, σε μικρογραφία, στην επόμενη σελίδα.

Αναφορικά με το «benchmarking» ακολουθήθηκε η εξής διαδικασία: Στους κριτές παρουσιάστηκαν 12 βίντεο από μια σειρά που έχει ετοιμάσει το Università per Stranieri της Perugia (βλέπε Παράρτημα Νο 2). Πρόκειται για ένα ιδιότυπο πανεπιστήμιο, του οποίου ο κύριος στόχος είναι η διάδοση της ιταλικής γλώσσας και του ιταλικού πολιτισμού. Το πανεπιστήμιο αυτό εξασφάλισε ευρωπαϊκή χρηματοδότηση για να ετοιμάσει «παραδείγματα» χρήσης της ιταλικής γλώσσας, που να είναι χαρακτηρισμένα, δηλαδή να δηλώνεται σε ποιο από τα έξι επίπεδα του Συμβουλίου της Ευρώπης εκτιμούν οι ειδικοί πως ανήκει κάθε «παράδειγμα» που περιλαμβάνεται στα βίντεο. Κάτι ανάλογο έχει γίνει και με άλλες ευρωπαϊκές γλώσσες. Τα παραδείγματα αυτά υπάρχουν σε δύο DVD, με το λογότυπο του Συμβουλίου.

Τα βιντεάκια, μέσης διάρκειας 17 λεπτών το καθένα, παρουσιάζουν 24 άτομα που μαθαίνουν ή έμαθαν την ιταλική είτε ως ξένη είτε ως δεύτερη γλώσσα, δηλαδή έμαθαν την ιταλική στη χώρα τους ή στην ίδια την Ιταλία. Τα άτομα αυτά ανήκαν σε διάφορες εθνικότητες, δηλαδή προέρχονταν από διαφορετικές χώρες: ΗΠΑ, Γαλλία, Ιαπωνία, Κίνα, Βραζιλία, Κύπρος, Αυστρία, κτλ.

Σε κάθε ζεύγος μαθητών της ιταλικής, όχι πάντα του ίδιου επιπέδου «ιταλομάθειας», έγιναν ορισμένες ερωτήσεις από καθηγητή της ιταλικής (εκτός πλάνου) που απαιτούσαν

άλλοτε μονόλογο και άλλοτε διάλογο μεταξύ των αλλοδαπών. Οι ερωτήσεις ήταν παρόμοιες με αυτές που γίνονται στις εξετάσεις του ΚΠΓ, με εξαίρεση τη «διαμεσολάβηση», η οποία ήταν τελείως απύσασα.

Α) Για τη βαθμολόγηση των επιπέδων Α1 και Α2.

1 ^{ος} βαθμολογητής		2 ^{ος} βαθμολογητής
ΒΑΘΜΟΣ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΥΠΟΨΗΦΙΟΥ ΣΤΟ ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ		
0 1 2 3 □ □ □ □	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1 (Απαντά σε ερωτήσεις που θέτει ο εξεταστής)	0 1 2 3 □ □ □ □
0 1 2 3 □ □ □ □	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2 (Ανταποκρίνεται σε οπτικά ή γλωσσικά ερεθίσματα)	0 1 2 3 □ □ □ □
0 1 2 3 □ □ □ □	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 3 (Ερωτά/απαντά, ανάλογα με τον ρόλο που υιοθετεί)	0 1 2 3 □ □ □ □
ΕΠΙ ΜΕΡΟΥΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ		
1 2 □ □	ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΠΡΟΦΟΡΑΣ (αρθρώνει καθαρά και τονίζει σωστά τις λέξεις)	1 2 □ □
0 1 2 3 □ □ □ □	ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ (χρησιμοποιεί επαρκές λεξιλόγιο)	0 1 2 3 □ □ □ □
0 1 2 3 □ □ □ □	ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ (χρησιμοποιεί σωστά τη γλώσσα από γραμματική άποψη)	0 1 2 3 □ □ □ □
0 1 2 3 □ □ □ □	ΣΥΝΟΧΗ (συνδέει στοιχεία του λόγου σε λογική και κατανοητή σειρά)	0 1 2 3 □ □ □ □

Β) Για τη βαθμολόγηση των επιπέδων Β1 και Β2.

1 ^{ος} βαθμολογητής		2 ^{ος} βαθμολογητής
ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ 1 – ΔΙΑΛΟΓΟΣ		
0 1 2 □ □ □	Ανταπόκριση σε ερωτήματα που αφορούν τον ίδιο και το περιβάλλον του	0 1 2 □ □ □
ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ 2 – ΜΟΝΟΛΟΓΟΣ		
0 1 2 □ □ □	Ανάπτυξη ενός θέματος (με αφορμή οπτικό ερέθισμα, λ.χ. φωτογραφία ή σχέδιο)	0 1 2 □ □ □
ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ 3 – ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ		
0 1 2 □ □ □	Ανάπτυξη ενός θέματος με αφορμή πληροφορίες που δίνονται στην ελληνική γλώσσα (με τη μορφή κειμένου, διαγράμματος, πίνακα, κτλ.)	0 1 2 □ □ □
ΔΟΚΙΜΑΣΙΕΣ 1, 2 ΚΑΙ 3		
1 2 □ □	Επιτονισμός και προφορά	1 2 □ □
0 1 2 3 4 □ □ □ □ □	Καταλληλότητα γλωσσικών επιλογών	0 1 2 3 4 □ □ □ □ □
0 1 2 3 4 □ □ □ □ □	Ορθότητα λεξικογραμματικών επιλογών	0 1 2 3 4 □ □ □ □ □
0 1 2 3 4 □ □ □ □ □	Συνοχή και συνεκτικότητα λόγου	0 1 2 3 4 □ □ □ □ □

Γ) Για τη βαθμολόγηση των επιπέδων Γ1 και Γ2.

1 ^{ος} βαθμολογητής	Κριτήρια αξιολόγησης	2 ^{ος} βαθμολογητής
ΔΟΚΙΜΑΣΙΕΣ 1 & 2		
1 2 □ □	Προφορά και επιτονισμός	1 2 □ □
0 1 2 3 □ □ □ □	Λεξιλογική ακρίβεια και ποικιλία	0 1 2 3 □ □ □ □
0 1 2 3 □ □ □ □	Γραμματική ακρίβεια	0 1 2 3 □ □ □ □
0 1 2 3 □ □ □ □	Καταλληλότητα γλωσσικών επιλογών	0 1 2 3 □ □ □ □
0 1 2 3 □ □ □ □	Συνοχή, συνεκτικότητα και ευχέρεια λόγου	0 1 2 3 □ □ □ □
ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ 2		
0 1 2 3 □ □ □ □	Συνομιλιακές δεξιότητες	0 1 2 3 □ □ □ □
0 1 2 3 □ □ □ □	Διαμεσολαβητικές δεξιότητες	0 1 2 3 □ □ □ □

4. ΤΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ

Στο πρώτο σκέλος της έρευνας οι 28 κριτές κατέταξαν, κατά μέσον όρο, 32,5 δοκιμασίες ο καθένας. Αυτό σημαίνει πως συμπληρώθηκαν 910 ερωτηματολόγια σαν αυτό των σελίδων 7 και 8 παραπάνω. Η κάθε δοκιμασία δόθηκε προς ανάλυση, κατά μέσον όρο, σε 5 κριτές. Το σύνολο των δοκιμασιών που φωτοτυπήθηκαν και δόθηκαν προς ανάλυση ήταν 182, δηλαδή ένα δείγμα από τις 850 περίπου δοκιμασίες που είχαν χρησιμοποιηθεί σε πανελλαδική κλίμακα από το Μάιο του 2003 έως τις αρχές Μαΐου 2008.

Η πληροφορία που περιελάμβαναν τα ερωτηματολόγια κωδικογραφήθηκε και έγινε στατιστική επεξεργασία περιγραφικού τύπου (descriptive statistics). Επειδή οι περισσότερες μεταβλητές που εμφανίζονται στο ερωτηματολόγιο μετριοούνται με ονοματική κλίμακα (nominal scale), υπολογίστηκε μόνον η επικρατούσα τιμή (mode) των κατανομών συχνοτήτων που προέκυψαν.

Τα δεδομένα αυτά συγκρίθηκαν με αυτά που προέκυψαν από το Πακέτο Εργασίας 7 (βλέπε Παραδοτέο Νο 12). Δηλαδή, το σημείο αναφοράς ή σύγκρισης θεωρήθηκε πως είναι ο δείκτης ευκολίας και το τελικό αποτέλεσμα της εξέτασης στην οποία είχαν χρησιμοποιηθεί οι δοκιμασίες που δόθηκαν στους κριτές. Για τον υπολογισμό της σχέσης που υπάρχει μεταξύ των δεδομένων της έρευνας, σε συγκεκριμένο επίπεδο, χρησιμοποιήθηκε ο δείκτης χ^2 (χι στο τετράγωνο), όταν έστω και μία μεταβλητή μετρήθηκε με ονοματική κλίμακα και ο rs (δείκτης συνάφειας Spearman) όταν και οι δύο μεταβλητές μετρήθηκαν με τακτική κλίμακα (ordinal scale). Τα βασικά χαρακτηριστικά αυτών των δεικτών παρουσιάζονται παρακάτω.

Με άλλα λόγια, λόγω της έλλειψης σταθμισμένων τεστ στην ιταλική γλώσσα, που να έχουν τα χαρακτηριστικά του ΚΠΓ, τα οποία θα μπορούσαν να λειτουργήσουν ως σημείο αναφοράς ή σύγκρισης, θεωρήθηκε πως σημείο αναφοράς είναι οι δοκιμασίες που έδωσαν δείκτη ευκολίας (βλέπε επόμενο Παραδοτέο) από 0,60 έως 0,85. Αν, πράγματι, μία δοκιμασία δόθηκε σε περισσότερα από 1.000 άτομα που παρουσιάστηκαν (προφανώς με τη σύμφωνη γνώμη των καθηγητών ιταλικής που ετοίμασαν τους υποψήφιους) στις εξετάσεις για να διεκδικήσουν πιστοποιητικό επιπέδου B2 και η δοκιμασία έδωσε δείκτη ευκολίας από 0,60 έως 0,85, μπορεί να θεωρηθεί, κατά την κρίση μας, επιπέδου B2. Κι αυτό διότι, αν μία δοκιμασία ήταν η μόνη σε ένα τεστ, τότε η επιτυχία σε ποσοστό 60% έως 85% φανερώνει επιτυχία στην εξέταση (χωρίς ακραίες επιδόσεις που θα μπορούσαν να σημαίνουν ενδεχόμενη επιτυχία και σε υψηλότερο επίπεδο, αν είχαν παρουσιαστεί σε αυτό) αυτών που κατά τεκμήριο διέθεταν ιταλομάθεια επιπέδου B2.

Είναι, με άλλα λόγια, σαν να θεωρούμε ότι η γνώμη των πολλών επιτρέπει μετατόπιση από το υποκειμενικό στο αντικειμενικό, αποτελεί δηλαδή έναν τρόπο μείωσης του

υποκειμενικού παράγοντα κατά την κρίση. Με βάση αυτή την αρχή, άλλωστε, επινοήθηκε αυτό που στη μεθοδολογία της έρευνας καλείται «μέθοδος των κριτών».

Το μόνο «σταθμισμένο» τεστ ιταλικής που διαθέταμε ήταν το DIALANG, του οποίου, όμως, οι δοκιμασίες έχουν αρκετά διαφορετικό χαρακτήρα από τις δοκιμασίες του ΚΠΓ, και δεν είναι όλες, κατά την κρίση μας, συμβατές με αυτά που ορίζονται στο ΚΕΠΑ.

Όπως ήδη δηλώθηκε, για τη συσχέτιση των απαντήσεων, αλλά και των χαρακτηριστικών των κριτών (παραδείγματος χάρη τον τύπο ιδρύματος στο οποίο δουλεύουν) χρησιμοποιήθηκε ο δείκτης χ στο τετράγωνο, ο οποίος από ορισμένους ειδικούς δε θεωρείται δείκτης συνάφειας, αλλά στατιστικό «τεστ» (chi-square test) ή «κατανομή». Κι αυτό επειδή μπορεί να υπολογιστεί ακόμη και με δεδομένα που αφορούν μία μόνο μεταβλητή. Δεν είναι τυχαίο, άλλωστε, ότι σε αντίθεση με τους άλλους δείκτες συνάφειας που μπορούν να πάρουν τιμή από 0 έως 1 και έχουν θετικό ή αρνητικό σύμβολο για να φανεί η «κατεύθυνση» της συνάφειας, αυτός μπορεί να πάρει θεωρητικά οποιαδήποτε τιμή. Εδώ, όμως, θεωρήθηκε ως ιδιότυπος δείκτης συνάφειας, επειδή, ακόμη και όταν προκύπτει από ένα μοναδικό σύνολο δεδομένων, δείχνει σχέση: τη σχέση που υπάρχει ανάμεσα στην παρατηρηθείσα ή παρατηρούμενη συχνότητα (observed frequency) και στην αναμενόμενη ή προβλεπόμενη συχνότητα (expected frequency).

Η παρατηρηθείσα συχνότητα είναι απλά η συχνότητα. Δηλαδή αριθμός φορών εμφάνισης μιας τιμής μιας μεταβλητής, δηλαδή μιας βαθμίδας της υιοθετούμενης κλίμακας. Η παρατηρηθείσα συχνότητα συμβολίζεται παρακάτω με το f_o , ενώ η αναμενόμενη με το f_e .

Ο υπολογισμός της f_e για κάθε βαθμίδα μπορεί να γίνει ορθολογικά σκεπτόμενοι ή με βάση την εμπειρία.

Ο τύπος υπολογισμού του χ^2 είναι:

$$\chi^2 = \sum \frac{(f_o - f_e)^2}{f_e}, \text{ όπου } \Sigma \text{ σημαίνει «σύνολο», άθροισμα.}$$

Η σειρά με την οποία πρέπει να γίνουν οι πράξεις είναι η εξής: α) αφαιρείται η παρατηρηθείσα συχνότητα από την αναμενόμενη (ή και το αντίθετο) σε κάθε βαθμίδα, β) το αποτέλεσμα της αφαίρεσης υψώνεται στο τετράγωνο, δηλαδή πολλαπλασιάζεται με τον εαυτό του, γ) το αποτέλεσμα του πολλαπλασιασμού διαιρείται με την αναμενόμενη συχνότητα της βαθμίδας και δ) το αποτέλεσμα της διαίρεσης προστίθεται στο αντίστοιχο αποτέλεσμα της άλλης ή των άλλων βαθμίδων.

Η τιμή που παίρνει το χ^2 , για να απορριφθεί η μηδενική υπόθεση, δηλαδή η ανυπαρξία σχέσης μεταξύ των δεδομένων που αφορούν σε δύο μεταβλητές, πρέπει να συγκριθεί με την «κριτική τιμή» (critical value) και να είναι ίση ή μεγαλύτερή της. Σύμφωνα με το μικρό απόσπασμα του πίνακα κριτικών τιμών του χ^2 που αντιγράφω παρακάτω από σύγγραμμα στατιστικής (Wright, 1976), η κριτική τιμή προσδιορίζεται από έναν βαθμό ελευθερίας.

Βαθμοί ελευθερίας (degrees of freedom) λέγονται οι πιθανότητες τοποθέτησης μιας οποιασδήποτε συχνότητας σε μία βαθμίδα. Οι βαθμοί ελευθερίας μιας κατανομής βρίσκονται αν από τον αριθμό των βαθμίδων αφαιρεθεί 1. Στο δείκτη αυτό ο αριθμός των υποκειμένων που παρατηρήθηκαν δεν έχει καμία σημασία.

Αν ο χ^2 χρησίμευε μόνο για περιπτώσεις μονομεταβλητής ανάλυσης, δηλαδή στατιστικής ανάλυσης δεδομένων μιας μόνο μεταβλητής, η αξία της θα ήταν περιορισμένη και δε θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί στην παρούσα έρευνα. Αυτός χρησιμοποιείται, όμως, κυρίως, για διμεταβλητή ανάλυση για να κάνει αυτό που κάνει οποιοσδήποτε δείκτης συνάφειας: να δείξει το μέγεθος της σχέσης που υπάρχει μεταξύ δύο μεταβλητών με δεδομένα τα μεγέθη δύο παρατηρήσεων.

Με την ευκαιρία πρέπει να επαναλάβουμε πως ο χ^2 είναι ακριβώς κατάλληλος για σύγκριση δύο κατηγορικών μεταβλητών (με χρήση ονοματικής κλίμακας) ή μιας κατηγορικής και μιας που μετριέται με οποιαδήποτε άλλη κλίμακα, σε αντίθεση με τον r_s που είναι κατάλληλος για σύγκριση μεταβλητών που μετρήθηκαν με τακτική κλίμακα ή ανώτερη, αλλά όχι με ονοματική και γι' αυτό χρησιμοποιήθηκε κυρίως στο δεύτερο σκέλος της έρευνας, όπου τα επίπεδα από Α1 μέχρι Γ2 αποτελούν βαθμίδες ιεραρχημένες, δηλαδή τακτική κλίμακα.

Στη διμεταβλητή ανάλυση ετοιμάζουμε έναν πίνακα διπλής εισόδου (double entry table) και σε κάθε κουτάκι ή κελί ή, όπως επικράτησε, φατνίο (cell) του πίνακα καταγράφουμε την παρατηρηθείσα συχνότητα της βαθμίδας της μεταβλητή που βρίσκεται στην πρώτη γραμμή του πίνακα και ταυτόχρονα στη βαθμίδα της μεταβλητής της πρώτης στήλης του πίνακα. Όπως είναι φανερό, απεικονίζοντας στον πίνακα το σύνολο της κάθε σειράς και το σύνολο της κάθε στήλης, είναι σαν να έχουμε δύο απλούς πίνακες, δηλαδή δύο πίνακες μονής εισόδου (single entry table).

Η επόμενη εργασία που πρέπει να εκτελεστεί είναι ο υπολογισμός της αναμενόμενης τιμής για κάθε φατνίο. Αυτό είναι απαραίτητο επειδή ο τύπος υπολογισμού του χ^2 στο τετράγωνο είναι ο ίδιος είτε πρόκειται για ανάλυση μονομεταβλητής είτε διμεταβλητής.

Για να βρει κανείς την αναμενόμενη συχνότητα ενός φατνίου πίνακα διπλής εισόδου πρέπει να κάνει τις εξής πράξεις: Πολλαπλασιάζει το σύνολο της στήλης (στην οποία ανήκει ένα φατνίο) με το σύνολο της γραμμής και διαιρεί με το ολικό σύνολο.

Στην περίπτωση ανάλυσης δεδομένων δύο μεταβλητών, οι βαθμοί ελευθερίας, που θα οδηγήσουν στην εξεύρεση της κριτικής τιμής, γίνεται με τον τύπο: $df = (R - 1) (C - 1)$.

Κριτικές τιμές του χ^2

Επίπεδο σημαντικότητας: 5%	
df	Κριτική τιμή
1	3,84
2	5,99
3	7,82
4	9,49
5	11,07
6	12,59
7	14,07
8	15,51
9	16,92
10	18,31
11	19,68
κ.ο.κ	
40	55,76
κ.ο.κ	

Δηλαδή αφαιρεί κανείς μία μονάδα από τον αριθμό των γραμμών (Rows) και μία μονάδα από τον αριθμό των στηλών (Columns). Κατόπιν πολλαπλασιάζει τα αποτελέσματα της μίας αφαίρεσης με το άλλο.

Ένας άλλος σημαντικός δείκτης που χρησιμοποιήθηκε είναι ο δείκτης συνάφειας Spearman (Spearman coefficient of correlation, rank order coefficient of correlation, Spearman rank correlation coefficient) που συμβολίζεται, όπως ήδη αναφέρθηκε, με το «rs» και υπολογίζεται με τον τύπο:

$$r_s = 1 - \frac{6\sum D^2}{N(N^2 - 1)}$$

Το σύμβολο D (difference) σ' αυτόν τον τύπο συμβολίζει τη διαφορά μεταξύ δύο τιμών της ίδιας μεταβλητής, αλλά από διαφορετικές παρατηρήσεις.

Σε αντιδιαστολή με τον χι στο τετράγωνο, η κριτική τιμή αυτού του δείκτη προσδιορίζεται

Κριτικές τιμές του r_s

Επίπεδο σημαντικότητας: 5%	
N	Κριτική τιμή
5	1,000
6	0,886
7	0,786
8	0,738
9	0,683
10	0,648
11	0,591
12	0,544
22	0,428
28	0,377
30	0,364

από τον αριθμό περιπτώσεων, δηλαδή, στην περίπτωση μας, από τον αριθμό κριτών. Αν ο δείκτης συνάφειας του Spearman που βρέθηκε είναι ίσος ή μεγαλύτερος από αυτόν που μας δίνει ο πίνακας (αδιάφορα αν είναι θετικός ή αρνητικός), τότε λέμε ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική σχέση. Αντιγράψω αριστερά έναν τέτοιο πίνακα και πάλι από σύγγραμμα του Wright (1976).

Στον πίνακα εμφανίζεται ο όρος *επίπεδο σημαντικότητας* (level of significance): αυτός δηλώνει πόσο ανεκτικοί είμαστε με τον ορισμό των κριτικών τιμών.

Όταν, για παράδειγμα, το επίπεδο σημαντικότητας είναι της τάξεως του 5%, η κριτική τιμή (για την περίπτωση που το $N = 8$) είναι 0,738, ενώ αν το επίπεδο σημαντικότητας ήταν 1%, για το ίδιο N θα είχαμε κριτική τιμή 0,881. Στην έρευνά μας υιοθετήσαμε ως επίπεδο σημαντικότητας το 5%.

Η παραπάνω συνοπτική παρουσίαση των χρησιμοποιηθέντων δεικτών επιτρέπει σαφέστερη κατανόηση και ερμηνεία των δεδομένων που ακολουθούν.

Θα περιοριστούμε σε λίγους πίνακες διπλής εισόδου, υπό μορφή παραδείγματος, για να μην πάρει υπέρμετρη έκταση η Αναφορά. Τα δεδομένα που θα παρουσιαστούν χρησιμεύουν στο να δοθεί απάντηση στα έξι ερωτήματα της επόμενης σελίδας. Ο σχολιασμός, ωστόσο, που ακολουθεί αφορά σε όλα τα ευρήματα που θεωρήσαμε σημαντικά και που οδηγούν στην εξαγωγή συμπερασμάτων αναφορικά με την αντιστοίχιση του ΚΠΓ με τα επίπεδα του ΚΕΠΑ.

Για να έχει νόημα ο σχολιασμός των δεδομένων καταγράφονται παρακάτω τα βασικά ερωτήματα που μας απασχόλησαν και που αποτελούν τις ερευνητικές μας υποθέσεις:

Πρώτο σκέλος της έρευνας:

- 1) Σε ποιο βαθμό τα ερεθίσματα των δοκιμασιών του ΚΠΓ αντιστοιχούν με τα αναφερόμενα στους περιγραφητές του ΚΕΠΑ για κάθε επίπεδο; Δηλαδή βρίσκουμε στα αρχικά επίπεδα (Α1-Β1) άτυπες επιστολές, ηλεκτρονικά μηνύματα, απλές περιγραφές, κτλ. και στα προχωρημένα επίπεδα (Β2-Γ2) περισσότερο απαιτητικά κείμενα όπως άρθρα με έκφραση επιχειρηματολογίας, αναφορές κτλ.;
- 2) Πόση σχέση υπάρχει μεταξύ της έκτασης του κειμένου που αναμένεται να παραχθεί από τον εξεταζόμενο και των προδιαγεγραμμένων στο ΚΕΠΑ;
- 3) Οι ιδεατοί παραλήπτες των ερεθισμάτων και της αντίδρασης αντιστοιχούν με τα προδιαγεγραμμένα στο ΚΕΠΑ για κάθε επίπεδο;
- 4) Πόσο συχνά οι κριτές κατατάσσουν μία δοκιμασία στο ίδιο επίπεδο με αυτό για το οποίο χρησιμοποιήθηκε και στο οποίο έδωσε δείκτη ευκολίας 0,60-0,85;

Δεύτερο σκέλος της έρευνας:

- 5) Υπάρχει στατιστικώς σημαντική θετική συνάφεια μεταξύ του επιπέδου στο οποίο εντάχθηκε μία παραγωγή λόγου εξεταζόμενου (δείγματα λόγου από τα DVD του Πανεπιστημίου για Ξένους) από τους κριτές του Πανεπιστημίου για Ξένους της Περούτζα και τους 194 βαθμολογητές του ΚΠΓ;
- 6) Αν στο παραπάνω ερώτημα προκύψει από τα δεδομένα θετική απάντηση, υπάρχει στατιστικώς σημαντική συνάφεια μεταξύ του επιπέδου στο οποίο οι κριτές της παρούσης έρευνας εντάσσουν την παραγωγή ενός εξεταζόμενου (δείγμα λόγου από τα DVD του ΑΠΘ) και του επιπέδου των θεμάτων που χρησιμοποιήθηκαν για να υπάρξει η εν λόγω παραγωγή;

Για να δοθεί **απάντηση στο πρώτο από τα παραπάνω ερωτήματα** χρησιμοποιήθηκαν **102** δοκιμασίες που είχαν ως ερέθισμα κείμενο, δηλαδή η οδηγία της δοκιμασίας (instruction) συνοδευόταν υποχρεωτικά από γραπτό ή προφορικό κείμενο που ο εξεταζόμενος έπρεπε να κατανοήσει πριν κάνει οτιδήποτε άλλο (βλέπε, για παράδειγμα, τη δοκιμασία 53 του Παραρτήματος Νο 4). Η κάθε μία από αυτές τις δοκιμασίες φωτοτυπήθηκε πέντε φορές και δόθηκε σε αντίστοιχο αριθμό κριτών, μαζί με μία φωτοτυπία του ερωτηματολογίου. Συνεπώς, εξασφάλισαμε 510 απαντήσεις αναφορικά με τη «ρητορική λειτουργία του ερεθίσματος» (rhetorical function). Από τις 510 απαντήσεις που βρέθηκαν στα ερωτηματολόγια οι 3 (0,59%) θεωρήθηκαν «απώλεια» πληροφορίας (missing) επειδή οι κριτές που τις έδωσαν είχαν απαντήσει στην ερώτηση Νο 3 ότι δεν υπήρχε ερέθισμα. Έτσι έμειναν **507**. Όταν υπήρχε αντίφαση στις απαντήσεις ενός ερωτηματολογίου, αυτό δε λαμβανόταν υπόψη κατά τη στατιστική επεξεργασία. Ταυτόχρονα διαθέταμε ήδη την πληροφορία τη σχετική με το επίπεδο στο οποίο ανήκε η δοκιμασία, αφού είχε χρησιμοποιηθεί σε εξετάσεις πανελλαδικού χαρακτήρα, πάνω σε μεγάλο αριθμό υποψηφίων για απόκτηση πιστοποιητικού.

Η κατανομή των δοκιμασιών στα επίπεδα ήταν η εξής:

Επίπεδο	Συχνότητα (f)	Αθροιστική συ- χνότητα (CF)	Προσαρμοσμένη συχνότητα (%)
A1	10	10	9,8
A2	10	20	9,8
B1	22	42	21,6
B2	39	81	38,2
Γ1	18	99	17,7
Γ2	3	102	2,9
ΣΥΝΟΛΟ:	102		100,0

Ο πίνακας που ακολουθεί δείχνει συνδυαστικά την κατανομή των συχνοτήτων των δύο μεταβλητών. Εδώ υπολογίστηκε ο χ^2 στο τετράγωνο επειδή η μεταβλητή «ρητορική λειτουργία του ερεθίσματος» μετριέται με ονοματική κλίμακα, στο βαθμό που οι βαθμίδες της κλίμακας δεν έχουν μία σαφώς ιεραρχημένη σχέση μεταξύ τους, όπως συμβαίνει, για παράδειγμα, με τη μεταβλητή «επίπεδο γλωσσομάθειας».

Επίπεδο		Επίπεδο						ΣΥΝΟΛΟ	
		A1	A2	B1	B2	Γ1	Γ2		
Λειτουργία ερεθίσματος									
	Περιγραφή	fo fe	35 17,9	30 17,9	49 39,3	52 68,5	15 32,1	0 5,4	181
Αφήγηση	fo fe	10 12,9	10 12,9	35 28,4	57 49,6	19 23,3	0 3,9	131	
	Σχολιασμός	fo fe	5 6,1	5 6,1	5 13,5	25 23,5	17 11,0	5 1,8	62
Επεξήγηση	fo fe	0 3,8	2 3,8	5 8,5	16 14,8	16 6,9	0 1,2	39	
	Καθοδήγηση	fo fe	0 3,1	0 3,1	5 6,7	15 11,7	11 5,5	0 0,9	31
Επιχειρηματολογία	fo fe	0 2,3	0 2,3	3 5,0	10 8,7	5 4,1	5 0,7	23	
	Αιτιολ. αξιολόγηση	fo fe	0 1,3	0 1,3	2 2,8	7 4,9	4 2,3	0 0,4	13
Έκφραση θέσης	fo fe	0 1,5	0 1,5	3 3,3	6 5,7	1 2,7	5 0,4	15	
	Άλλο	fo fe	0 1,2	3 1,2	3 2,6	4 4,5	2 2,1	0 0,4	12
ΣΥΝΟΛΟ			50	50	110	192	90	15	507

Στην παραπάνω διμεταβλητή κατανομή συχνοτήτων ο χ^2 παίρνει την τιμή **201,40**. Δεδομένου ότι οι βαθμοί ελευθερίας είναι 40 και εμείς υιοθετούμε το επίπεδο σημαντικότητας 5%, η κριτική τιμή ανέρχεται στο **55,76**. Επειδή η τιμή του χ^2 είναι μεγαλύτερη, και μάλιστα κατά πολύ, της κριτικής τιμής, βγάζουμε το συμπέρασμα πως υπάρχει μεγάλη (ή στατιστικώς σημαντική) συνάφεια μεταξύ ρητορικής λειτουργίας και επιπέδου για το οποίο προτάθηκε το κείμενο προς κατανόηση, πράγμα επιθυμητό.

Αφού η συνάφεια είναι σημαντική, αξίζει να δει κανείς πιο προσεκτικά ορισμένα φαινόμενα, αυτά στα οποία το τυποποιημένο κατάλοιπο που προκύπτει είναι μεγαλύτερο του 2,0.

Το «τυποποιημένο κατάλοιπο» (standardized residual) κάθε φατνίου προκύπτει από τον τύπο:

$$R = \frac{f_o - f_e}{\sqrt{f_e}}$$

Το τυποποιημένο κατάλοιπο μπορεί να πάρει οποιαδήποτε θετική ή αρνητική τιμή. Όταν αυτή είναι μικρότερη από 2,0 το φατνίο δεν έχει συμβάλει ουσιαστικά στη διαμόρφωση του χ^2 στο τετράγωνο και δεν μπορεί να εξαχθεί κανένα συμπέρασμα, πράγμα που συμβαίνει με τα περισσότερα φατνία του πίνακα της προηγούμενης σελίδας.

Το φατνίο, για παράδειγμα, που βρίσκεται στη στήλη «Α1» και στη γραμμή «Περιγραφή» έχει $f_o = 35$ και $f_e = 17,9$. Εδώ το κατάλοιπο είναι:

$$R = \frac{f_o - f_e}{\sqrt{f_e}} = \frac{35 - 17,9}{\sqrt{17,9}} = \frac{17,1}{4,2} = 4,1.$$

Σε αυτό το φατνίο το αποτέλεσμα είναι μεγαλύτερο από 2,0 και επομένως το φατνίο μπορεί να μας οδηγήσει σε συμπεράσματα ως προς το γιατί η συνάφεια ήταν σημαντική και τι κατεύθυνση είχε. Η κατεύθυνση εδώ φαίνεται από το θετικό πρόσημο. Όταν το σύμβολο είναι θετικό (+), οπότε και συνήθως παραλείπεται, ξέρουμε ότι οι δοκιμασίες που έχουν ταυτόχρονα τις δύο ιδιότητες (επίπεδο Α1 και Περιγραφική λειτουργία κειμένου) είναι περισσότερα από όσα η μηδενική υπόθεση μας κάνει να περιμένουμε, κι αυτό δεν μπορεί να οφείλεται στην τύχη. Ή καλύτερα έχει μόνο 5% πιθανότητα να οφείλεται στην τύχη (αφού ο έλεγχος έγινε με επίπεδο σημαντικότητας το 5%) και 95% πιθανότητα η μία μεταβλητή να επηρεάζει την άλλη, κάτι που θέλουμε, αφού το ΚΕΠΑ θέλει οι μαθητές μιας ξένης γλώσσας, όταν βρίσκονται ακόμη σε επίπεδο Α1 να μπορούν να κατανοούν και να παράγουν κείμενα που έχουν απλή περιγραφική λειτουργία.

Για να δοθεί **απάντηση στο δεύτερο ερευνητικό ερώτημα** δε χρειάστηκε να γίνει κανενός είδους στατιστική ανάλυση. Η σύγκριση, απλά αυτού που ζητά η οδηγία κάθε δοκιμασίας που έχει ήδη χρησιμοποιηθεί με την έκταση που προβλέπουν οι προδιαγραφές του ΚΠΓ και, κυρίως, οι περιγραφητές του ΚΕΠΑ επιτρέπουν την εξαγωγή του συμπεράσματος ότι υπάρχει αντιστοιχία, αν και, σε αυτή την περίπτωση, η αντιστοιχία δεν μπορεί να εκφραστεί με ένα νούμερο, δηλαδή με ακρίβεια. Το ΚΕΠΑ, πράγματι, στους περιγραφητές χρησιμοποιεί επίθετα για να προσδιορίσει την έκταση του κειμένου («παράγει σύντομα κείμενα», «διατυπώνει εκτενώς την άποψή του», κτλ). Συνεπώς το πόση αντιστοιχία υπάρχει είναι θέμα υποκειμενικό: για κάποιον ένα γραπτό κείμενο 100 λέξεων είναι ένα σύντομο κείμενο, για κάποιον άλλο είναι κείμενο μέτριας έκτασης, κτλ.

Ό,τι ειπώθηκε παραπάνω για το βαθμό ακρίβειας στον προσδιορισμό της έκτασης των κειμένων ισχύει και για τον προσδιορισμό των ιδεατών συνομιλητών, δηλαδή για **το τρίτο ερευνητικό ερώτημα**. Δηλαδή το ΚΕΠΑ δεν δίνει έναν κλειστό αριθμό ιδεατών συνομιλητών για κάθε επίπεδο, συνεπώς η συσχέτιση θεματολογίας και επιπέδου επιδέχεται σε μεγάλο βαθμό ερμηνεία. Ωστόσο, σε διάφορα σημεία του ΚΕΠΑ γίνεται σαφές ότι ο μαθητής μιας ξένης γλώσσας αναμένεται στα αρχικά στάδια να μάθει να μιλάει ή να επικοινωνεί γραπτά με άτομα του στενού οικογενειακού, σχολικού και επαγγελματικού του περιβάλλοντος, για να προχωρήσει στη συνέχεια σε επικοινωνία με άγνωστα άτομα,

ανώτερα στην κοινωνική ιεραρχία, και να καταλήξει σε επίπεδο Γ2 να μπορεί να απευθύνει το λόγο σε ευρύ κοινό άγνωστων ατόμων, χρησιμοποιώντας την ξένη γλώσσα με άνεση. Αυτή η «διεύρυνση» των οριζόντων φροντίσαμε να εμφανιστεί, κατά προσέγγιση, στις τιμές της μεταβλητής «ιδεατός παραλήπτης», στις ερωτήσεις Νο 5 και Νο 10 του ερωτηματολογίου. Για πρακτικούς λόγους, δηλαδή επειδή σε μία δραστηριότητα ο ιδεατός παραλήπτης του κειμένου-ερεθίσματος μπορεί να είναι διαφορετικός από τον ιδεατό παραλήπτη της αντίδρασης, δηλαδή αυτού που θα πει ή θα γράψει ο εξεταζόμενος, παρουσιάζουμε παρακάτω τη διμεταβλητή κατανομή συχνοτήτων μόνο του ιδεατού παραλήπτη της αντίδρασης σε σχέση με το επίπεδο για το οποίο χρησιμοποιήθηκε η δοκιμασία ή για το οποίο προορίζεται (όταν προέρχεται από την τράπεζα, κάτι που οι κριτές δε γνώριζαν).

Για την ανάγκη ελέγχου του τρίτου ερωτήματος φωτοτυπήθηκαν, επί πέντε φορές, 60 δοκιμασίες. Πράγμα που σημαίνει ότι συμπληρώθηκαν **300** ερωτηματολόγια από τους κριτές. Στην περίπτωση αυτή δεν υπήρξε απώλεια πληροφορίας.

Η κατανομή των δοκιμασιών στα επίπεδα ήταν η εξής:

Επίπεδο	Συχνότητα (f)	Αθροιστική συ- χνότητα (CF)	Προσαρμοσμένη συχνότητα (%)
A1	8	8	13,33
A2	8	16	13,33
B1	12	28	20,00
B2	18	46	30,00
Γ1	8	54	13,33
Γ2	6	60	10,00
ΣΥΝΟΛΟ:	60		99,99

Οι παρατηρηθείσες τιμές καταγράφονται στον επόμενο πίνακα. Εδώ, για εξοικονόμηση χώρου δε δίνονται παράλληλα και οι αναμενόμενες τιμές.

Επίπεδο Ιδεατός παραλήπτης	Επίπεδο						
	A1	A2	B1	B2	Γ1	Γ2	ΣΥΝΟΛΟ
Γνωστός/φίλος	30	28	30	23	8	2	121
Συμμαθητής	4	8	12	8	2	0	34
Συνάδελφος	1	4	8	13	7	2	35
Προϊστάμενος	0	0	4	8	4	3	19
Δάσκαλος	1	0	3	16	3	1	24
Επιχειρηματίας	0	0	0	5	2	3	10
Δημόσιος φορέας	3	0	3	8	6	4	24
Άγνωστο κοινό	0	0	0	4	6	11	21
Άλλο	1	0	0	5	2	4	12
ΣΥΝΟΛΟ:	40	40	60	90	40	30	300

Η σχέση μεταξύ των παραπάνω δύο μεταβλητών, εκφρασμένη με τον χ^2 , είναι **162,65**. Η κριτική τιμή είναι και πάλι **55,76**, αφού οι βαθμοί ελευθερίας είναι, συμπτωματικά, οι

ίδιοι. Συνεπώς έχουμε και πάλι στατιστικά σημαντική συνάφεια, που σημαίνει ότι το ΚΠΓ έχει πολύ μεγάλο βαθμό αντιστοίχισης με τις βαθμίδες του ΚΕΠΑ.

Στο σημείο αυτό, ωστόσο, πρέπει να σημειώσουμε και οι δύο πίνακες διπλής εισόδου που εμφανίζονται παραπάνω έχουν έναν αριθμό από τα φατνία τους που βγάζουν αναμενόμενη συχνότητα μικρότερη του 5. Σύμφωνα με τη γνώμη ορισμένων ειδικών -και κυρίως έως την περασμένη δεκαετία- αυτό κάνει επισφαλή τα συμπεράσματα που εξάγονται. Συγκεκριμένα, στο δεύτερο πίνακα ο ριθμός των φατνίων με συχνότητα μικρότερη του 5 είναι 40, δηλαδή 74,1%. Δε συμμαρίζομαι την άποψη αυτή και γι' αυτό θεωρώ το συμπέρασμα της προηγούμενης παραγράφου βάσιμο.

Αναφορικά με το **τέταρτο ερευνητικό ερώτημα**, ο αριθμός των απαντήσεων συμπίπτει με τον αριθμό των ερωτηματολογίων που συμπληρώθηκαν, συνολικά. Και αυτό επειδή όλες οι δοκιμασίες (είτε περιελάμβαναν ερέθισμα με μορφή κειμένου, είτε εικόνα, είτε τίποτε, δηλαδή μόνο την οδηγία) μπορούσαν να κριθούν, ως προς το επίπεδο για το οποίο ήταν κατάλληλες, συνδυαστικά, από το ερέθισμα και από την αναμενόμενη αντίδραση. Έτσι, ο πίνακας που ακολουθεί και παρουσιάζει ταυτόχρονα το επίπεδο για το οποίο κρίθηκε η κάθε δοκιμασία από τους κριτές (τιμές πρώτης στήλης) και το επίπεδο για το οποίο έχει αποδειχτεί ότι είναι κατάλληλη η δοκιμασία (τιμές πρώτης γραμμής) μετά από πανελλαδική χρήση ή, σπανιότερα, μετά από χρήση με αντιπροσωπευτικό δείγμα μαθητών.

Στην περίπτωση αυτή υπολογίστηκε ο δείκτης συνάφειας Spearman, αφού και οι δύο μεταβλητές μετρήθηκαν με τακτική -ή διατακτική- κλίμακα.

Το σύνολο των ερωτηματολογίων που συμπληρώθηκαν ήταν 910. Οι 7 απαντήσεις δελήφθηκαν υπόψη (δηλαδή έγινε επεξεργασία της πληροφορίας από **903** ερωτηματολόγια) επειδή είχαν σημαδευτεί δύο κουτάκια ταυτόχρονα ή επειδή υπήρχε μουτζούρα και δεν διαβαζόταν με βεβαιότητα η απάντηση-κρίση. Αυτό σημαίνει ότι, συνολικά, σε αυτό το σκέλος της έρευνας και για την ερώτηση 14, που ίσως ήταν η σημαντικότερη, η απώλεια πληροφορίας έφτασε μόλις το 0,77%.

Επίπεδο βάσει εμπειρικών δεδομένων / Επίπεδο βάσει κρίσης	A1	A2	B1	B2	Γ1	Γ2	ΣΥΝΟΛΟ
A1	85	49	19	2	0	0	155
A2	5	51	31	6	0	0	93
B1	2	5	108	95	12	0	222
B2	0	0	10	122	43	8	183
Γ1	0	0	3	65	75	22	165
Γ2	0	0	0	5	32	48	85
ΣΥΝΟΛΟ	92	105	171	295	162	78	903

Η συνάφεια που υπολογίστηκε εδώ ανέρχεται στο **0,865**. Ο πίνακας κριτικών τιμών της σελίδας 15 δεν περιλαμβάνει την κριτική τιμή στην περίπτωση που το N είναι 903. Ούτε βρέθηκε σε κάποιο σύγγραμμα στιστιστικής ανάλυση πίνακας για έρευνα με τόσο μεγάλο αριθμό δεδομένων. Οι κριτικές τιμές του πίνακα, ωστόσο, βοηθούν στην εκτίμηση της στατιστικής σημαντικότητας: αφού το ύψος των κριτικών τιμών μειώνεται όσο αυξάνει ο αριθμός των υποκειμένων της έρευνας, και αφού με 30 υποκείμενα η κριτική τιμή είναι 0,364, είναι βέβαιο ότι με 903 υποκείμενα η κριτική είναι μικρότερη της τιμής που βρέθηκε. Συνεπώς, το τέταρτο ερευνητικό ερώτημα παίρνει την εξής απάντηση: η συχνότητα με την οποία οι κριτές κατατάσσουν μία δοκιμασία στο ίδιο επίπεδο στο αυτό αποδείχτηκε ότι ανήκει βάσει των αποτελεσμάτων εξέτασης πανελλαδικού χαρακτήρα είναι πάρα πολύ συχνή.

Για τη διερεύνηση του **πέμπτου ερωτήματος** χρησιμοποιήθηκαν, όπως έχει ήδη δηλωθεί, οι κρίσεις 194 καθηγητών ιταλικής που είχαν δεχτεί ειδική εκπαίδευση στον προσδιορισμό επιπέδων γλωσσομάθειας με βάση το ΚΕΠΑ. Τα άτομα αυτά κλήθηκαν να κατατάξουν σε κάποιο επίπεδο 24 άτομα που είχαν μάθει την ιταλική ως ξένη γλώσσα και των οποίων η ιταλομάθεια ήταν ήδη προσδιορισμένη από το Πανεπιστήμιο για Ξένους. Συνεπώς, τα δεδομένα επί των οποίων θα βασιζόμαστε για την εξαγωγή συμπεράσματος αναφορικά με το πέμπτο ερώτημα θα ήταν 4.656, αν δεν υπήρχε μία σημαντική απώλεια της τάξεως του 17,7%. Δηλαδή οι κατατάξεις που τελικώς έγιναν ήταν **3.832**.

Η απώλεια στην περίπτωση αυτή προέκυψε, κυρίως, από το γεγονός ότι ένας αριθμός από τους 194 καθηγητές ιταλικής δεν παρακολούθησε όλα τα βίντεο του Πανεπιστημίου για Ξένους.

Ο δείκτης συνάφειας του Spearman στην περίπτωση αυτή πήρε την τιμή **0,797**. Με δεδομένο το πολύ μεγάλο πλήθος των υποκειμένων της έρευνας, μπορούμε να ισχυριστούμε ότι η συνάφεια ήταν θετική και στατιστικώς σημαντική. Αυτό σημαίνει ότι οι καθηγητές ιταλικής με τους οποίους συνεργαστήκαμε ήταν σε θέση να κατατάξουν ομιλητές της ιταλικής γλώσσας ως ξένης σε ένα από τα έξι επίπεδα γλωσσομάθειας με τρόπο αξιόπιστο.

Με βάση την παραπάνω παραδοχή, το ίδιο σώμα καθηγητών κλήθηκε να βαθμολογήσει, χρησιμοποιώντας τις σχάρες της σελίδας 10, την επικοινωνιακή ικανότητα 14 Ελλήνων μαθητών της ιταλικής οι οποίοι βιντεοσκοπήθηκαν τη στιγμή που αντιμετώπιζαν προφορική εξέταση πάνω σε θέματα του ΚΠΓ, από προηγούμενες εξεταστικές περιόδους. Με τον τρόπο αυτό επιχειρήσαμε να δώσουμε απάντηση στο **έκτο ερευνητικό ερώτημα** που καταγράφεται παραπάνω, στη σελίδα 16.

Στην προκειμένη περίπτωση η απώλεια έφτασε το 25,7% και τα δεδομένα που προέκυψαν ήταν **2.018**. Από τα δεδομένα αυτά δεν μπόρεσε να δοθεί σαφής απάντηση στο τελευταίο ερώτημα διότι οι βαθμίδες της μίας κλίμακας δε συνέπιπταν με τις βαθμίδες της δεύτερης, επομένως δεν μπορούσε να υπολογιστεί ο δείκτης του Spearman. Αυτό, ωστόσο, δεν ήταν το σημαντικότερο πρόβλημα, αφού υπάρχουν και άλλοι δείκτες συνάφειας, κάποιοι από τους οποίους επέτρεπαν τον υπολογισμό της σχέσης των δύο μεταβλητών.

Το βασικό πρόβλημα ήταν ότι η απόδοση, για παράδειγμα, απορριπτέου βαθμού σε κάποιον εξεταζόμενο δεν μπορούσε να ερμηνευτεί ως ακαταλληλότητα των θεμάτων που ετοιμάστηκαν για συγκεκριμένο επίπεδο. Για να λειτουργήσει ο συγκεκριμένος ερευνητικός σχεδιασμός έπρεπε οι βιντεοσκοπήσεις μας να μην εμφάνιζαν μόνο 14 άτομα που εξετάζονται, αλλά περισσότερα από 100, πράγμα πρακτικά ανέφικτο.

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ορισμένα από τα συμπεράσματα που μπορούν να εξαχθούν από τα παραπάνω δεδομένα έχουν ήδη διατυπωθεί στο προηγούμενο κεφάλαιο.

Εδώ είναι σκόπιμο, ανακεφαλαιώνοντας, να επαναλάβουμε ότι σε αυτό το Πακέτο Εργασίας προσπαθήσαμε να ελέγξουμε κατά πόσο το ΚΠΓ διαθέτει «επίπεδα» αντίστοιχα με αυτά του ΚΕΠΑ, έτσι ώστε τα πιστοποιητικά που χορηγεί να μπορούν να θεωρηθούν ισότιμα και αντίστοιχα με τα πιστοποιητικά άλλων ευρωπαϊκών συστημάτων που υιοθετούν την κλίμακα του Συμβουλίου της Ευρώπης και που είναι τα περισσότερα.

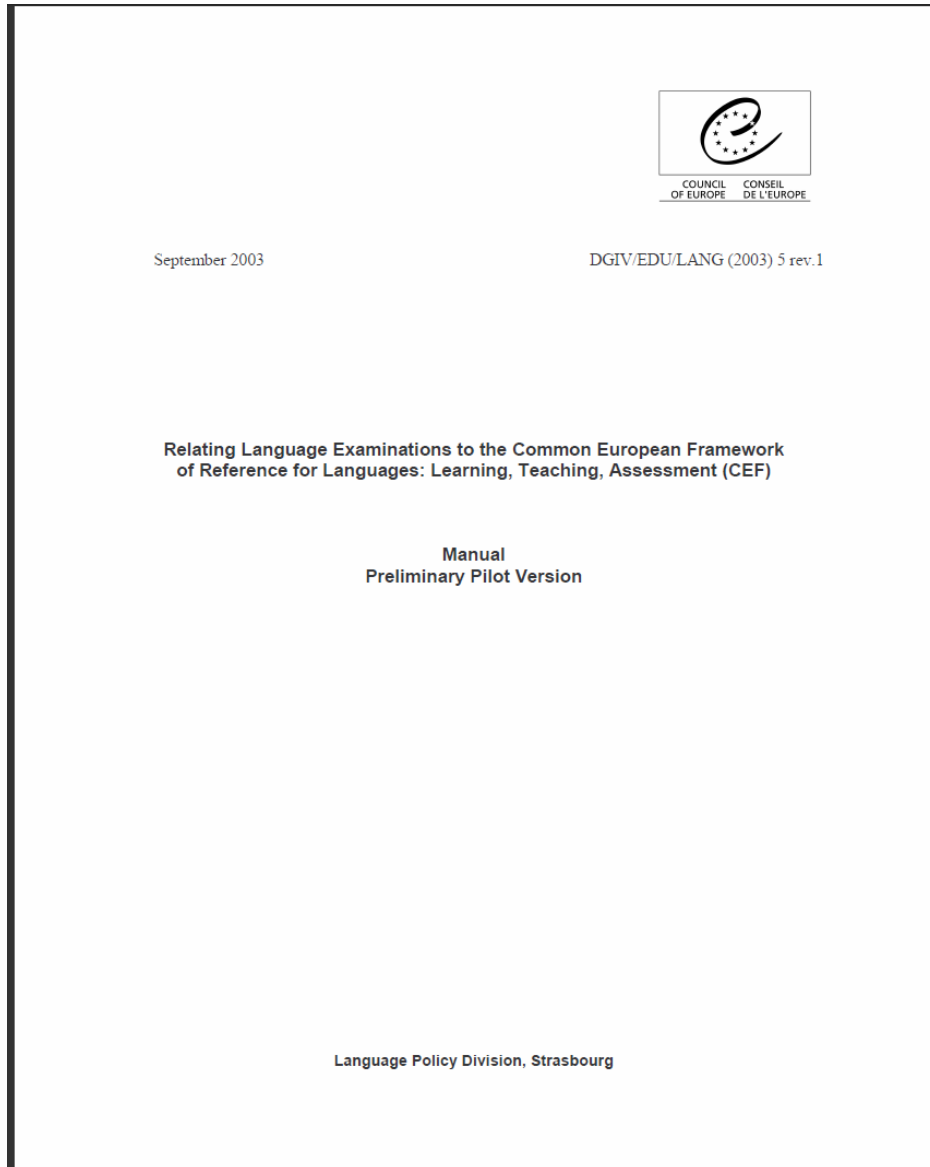
Η έρευνα, στα δύο σκέλη της, έδειξε ότι:

α) Τα θέματα εξέτασης που έχουν χρησιμοποιηθεί από το 2003 έως το 2008 (κυρίως στα επίπεδα B2 και B1) είναι με αυτά που ορίζονται στο ΚΕΠΑ.

β) Η παραγωγή λόγου, γραπτού και προφορικού, των εξεταζομένων αξιολογείται με τρόπο που τους κατατάσει τελικώς στο επίπεδο στο οποίο ανήκουν. Το δεύτερο αυτό σκέλος της έρευνας κρίθηκε αναγκαίο (και προβλέπεται από το Manual) επειδή θα μπορούσαν τα θέματα εξέτασης να είναι «σωστού» επιπέδου, αλλά η αξιολόγηση του παραγόμενου λόγου να γίνεται με τρόπο που τα πιστοποιητικά να μη χορηγούνται σε αυτούς που διαθέτουν ιταλομάθεια αντίστοιχη με αυτήν που αναγράφεται στο πιστοποιητικό.

Μία άλλη έρευνα θα μπορούσε να βοηθήσει στην επιβεβαίωση των πορισμάτων μας, ιδιαίτερα λόγω της αποτυχίας στο να δοθεί σαφής απάντηση στο έκτο ερευνητικό ερώτημα. Η άλλη αυτή έρευνα θα μπορούσε να συνίσταται στην υποβολή σε εξέταση ενός μικρού δείγματος ατόμων (25-30) τόσο από το ΚΠΓ όσο και από το CELI, που θεωρείται αξιολογημένο σύστημα και του οποίου ο βαθμός αντιστοίχισης έχει πιστοποιηθεί από την Association of Language Testers in Europe (ALTE). Η σύγκριση της σύγκλισης ή απόκλισης της βαθμολογίας που τα υποκείμενα της έρευνας θα αποσπούσαν σε καθέμα από τα δύο συστήματα πιστοποίησης θα ήταν ένας πρόσθετος, έγκυρος τρόπος για να δοθεί απάντηση, για παράδειγμα, στο βασικό ερώτημα: «Πόσο B2 είναι το B2 του ΚΠΓ;»

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1: Το εξώφυλλο του Manual

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2: Δείγματα οθόνης των DVD του Παν. για Ξένους

Informazioni generali

I due DVD contengono 12 sequenze video con esempi di produzioni orali che offrono, per l'italiano, possibili rappresentazioni dei descrittori del *Quadro Comune Europeo di Riferimento (QCER)* relativamente alla produzione ed interazione orale.

Le sequenze video sono state realizzate all'Università per Stranieri di Perugia grazie alla partecipazione di 24 studenti di 17 diverse nazionalità.

Gli studenti sono stati divisi in 12 coppie, una per sequenza.

CENTRO VALUTAZIONE
CERTIFICAZIONE LINGUISTICA
Università per Stranieri - Perugia

home

Le produzioni sono state successivamente calibrate sui livelli del QCER del Consiglio d'Europa applicando le procedure indicate nel Manuale: *Relating Language Examinations to the Common European Framework of Reference*, nel corso di un seminario che si è tenuto all'Università per Stranieri di Perugia nei giorni 16 e 17 dicembre 2005. Al seminario, organizzato dal Centro per la Valutazione e la Certificazione Linguistica (CVCL) dell'Università per Stranieri di Perugia congiuntamente alla Divisione per le Politiche Linguistiche del Consiglio d'Europa, hanno partecipato 24 esperti operanti in contesti ed ambiti diversi.

CENTRO VALUTAZIONE
CERTIFICAZIONE LINGUISTICA
Università per Stranieri - Perugia

 home

CENTRO VALUTAZIONE
CERTIFICAZIONE LINGUISTICA
Università degli Studi di Perugia

home

CENTRO VALUTAZIONE
CERTIFICAZIONE LINGUISTICA
Università degli Studi di Perugia

home

CENTRO VALUTAZIONE
CERTIFICAZIONE LINGUISTICA
Università degli Studi di Perugia

Le sequenze video

Le sequenze video sono state interamente realizzate all'Università per Stranieri di Perugia nei mesi di giugno e novembre 2005 seguendo le procedure indicate nel Manuale: *Relating Language Examinations to the Common European Framework of Reference*. Delle video registrazioni è stata incaricata una Ditta specializzata. In tutte le 12 sequenze video una voce fuori campo introduce gli argomenti liberamente scelti dagli studenti da una lista appositamente predisposta, senza tuttavia intervenire in nessuna delle fasi dei video tranne in casi eccezionali.

CENTRO VALUTAZIONE
CERTIFICAZIONE LINGUISTICA
Università degli Studi di Perugia

home

CENTRO VALUTAZIONE
CERTIFICAZIONE LINGUISTICA
Università degli Studi di Perugia

home

CENTRO VALUTAZIONE
CERTIFICAZIONE LINGUISTICA
Università degli Studi di Perugia

Ciascuna delle 12 sequenze video risulta costituita da due fasi:

Monologo
su argomento scelto dagli studenti,
con preparazione di 10 minuti

Dialogo
su argomento scelto dagli studenti, senza preparazione.

Prima di iniziare il monologo ciascuno studente si presenta parlando brevemente di sé.

I Livelli

Questi sono i livelli* attribuiti, nel corso del seminario,
a ciascuno degli studenti delle 12 coppie che compaiono
nelle sequenze video:

1	Marta	Megumi	B2	B1		7	Kim	Karine	B2+	C1
2	Diana	Allison	A1	A1		8	Sophie	Mohammad	A2+	A2
3	Rina	Esthère	C2	C2		9	Amalia	Raquel	B2	B2+
4	Agata	Simon	B2	B1+		10	Stefanie	Ewa	B1	B1
5	Wilma	Elli	B2+	C1		11	Dimitrio	Veronica	B2	B1+
6	Bruce	Malegio	A1	A2		12	Craig	Desirée	A2+	B1

* I livelli assegnati non vengono riproposti nella parte del DVD contenente le sequenze video per consentirne un utilizzo ponderato nel corso di seminari di formazione ed aggiornamento.

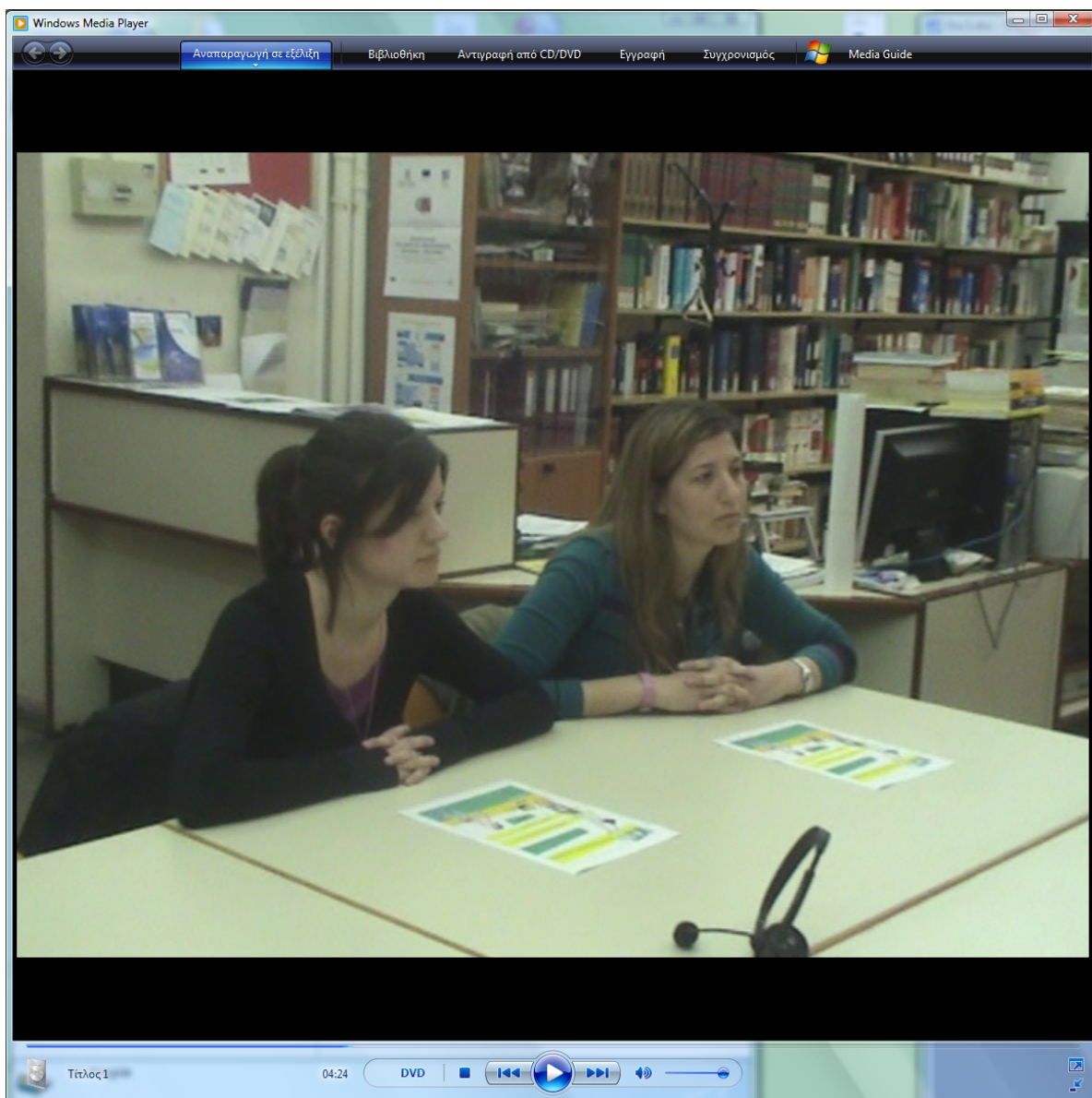

← home →

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3: Δείγματα οθόνης των DVD του ΑΠΘ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4: Δείγματα δοκιμασιών που κρίθηκαν

ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ Νο 12

Abbiamo trovato i brevi testi seguenti. Secondo te, da dove li abbiamo presi?

I testi seguenti ...

6. Cibi congelati nella loro confezione possono essere posti direttamente nel piatto roteante, purché siano assenti parti metalliche. 7. s.m. Atto dell'applaudire. SIN. Battimano. 2. est. Approvazione, consenso. 8. ... Beh, sì, hai ragione! Rispondo che sì, certo che servono, ma non bastano: un conto è essere un grande cantante, un conto un grande artista. 9. Compilare in tutte le parti il tagliando qui a destra. Unire una foto a figura intera e inviare al nostro indirizzo entro e non oltre il 20/02/04. Le prescelte verranno avvisate telefonicamente.	10. Stimola la circolazione con un efficace micromassaggio, rendendo la pelle morbida, liscia e priva degli inestetismi tipici della cellulite. 11. Raramente sono stati segnalati casi di bruciori di stomaco, nausea e senso di pesantezza gastrica. 12. La banca e il gestore del circuito che ha emesso la carta di credito non sono tenuti a informare della imminente scadenza della stessa, perché la data di scadenza è ben visibile. 13. Due volte al dì prima dei pasti, per un mese e non oltre.

... sono stati presi ...

A. da un testo di clausole legali. B. da un'intervista. C. dal foglio illustrativo di un medicinale. D. dalle istruzioni d'uso di un forno microonde.	E. dal lemma di un dizionario. F. da una prescrizione medica. G. dalle regole di partecipazione ad un concorso. H. dalla pubblicità di un prodotto di bellezza.

ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ No 27

Abbiamo trovato, nel Forum di una rivista italiana, il seguente messaggio. Rispondete a "casomai" con un testo di circa 130 parole, che firmerete con il nome Costantino/Costantina.

Voi siete qui: [Home](#) » [Forum](#) » [ATTUALITA'](#) » [Elenco interventi](#)

Discussione in corso su:**LA FAME NERVOSA...!**

Buongiorno a tutti/e. Vorrei sapere se anche a voi capita di mangiare (naturalmente cibi non dietetici) ogni volta che siete annoiati/arrabbiati/delusi...! Purtroppo questo è il mio tallone d'achille e...non faccio altro che fare su e giù con il peso. Credo anche che comunque questo sia un meccanismo di difesa nei confronti delle persone e...tante volte...mi sento come un gatto che si morde la coda. Mi piace essere in forma ma purtroppo prevale questo meccanismo e la sensazione di bisogno di riempire un vuoto (o insoddisfazione) riferito al momento. Spero di essermi spiegata. Buona giornata. Ciao, casomai.

ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ No 53

Per un errore tipografico sono state cancellate alcune parole del seguente articolo. Quali? Leggetelo e poi scegliete la risposta giusta.

Il fascino indiscreto del *tartufo*

L'autunno è tempo di funghi e, per coloro che li amano, un periodo dell'anno dedicato a passeggiare nei boschi alla raccolta di quelli ¹. Tra i più ricercati vi è sicuramente il tartufo. Un originale prodotto della terra che nei secoli si è affermato per la sua caratteristica di ² piatti e ricette. In cucina e sulla tavola, il tartufo ha trovato un posto al sole grazie al suo gusto e soprattutto al profumo che ³. Il tartufo che ⁴ da 5 a 6 mesi per maturare, è ⁵ di clorofilla e non può formare da sé la sostanza organica. Deve adattarsi a vivere in ⁶ con altri vegetali e lo fa in

particolare con le piante. Il tartufo si sviluppa ⁷, quindi non è facile da trovare.

È il cane l'aiuto indispensabile delle notti del "trifoulau", i ricercatori professionisti dell'Albese che riescono a scovare i tartufi anche a notte fonda. Come mai? È

sicuramente il momento migliore, all'oscuro da occhi indiscreti, visto che il "trifolau" conosce le terre che li

"danno" e sa che un bel tartufo non ha prezzo.

1.	A. commestibili	3.	A. estende	5.	A. assente	7.	A. sott'acqua
	B. comuni		B. esce		B. poco		B. sottosuolo
	C. commerciali		C. emana		C. privo		C. sottoterra
2.	A. appesantire	4.	A. impiega	6.	A. simbiosi		
	B. insaporire		B. ci vuole		B. compagnia		
	C. alleggerire		C. mette		C. contrapposizione		

ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ No 83

Piccoli e grandi dilemmi morali. Dite la vostra opinione.

GLIELO DICO O NON GLIELO DICO?

Per caso Giovanni vede, per strada, la fidanzata del suo miglior amico abbracciata a un altro. Lei non si accorge di essere vista. Ma Giovanni è in grande imbarazzo...

Come rispondi al dilemma morale che il testo pone? Quali sono i pro ed i contro dell'una e dell'altra scelta?

ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ No 118

CHE COSA CI SI GUADAGNA ... CHE COSA CI SI PERDE A ...

VIAGGIARE DA SOLI?

www.virgilio.it

www.virgilio.it

Che vantaggi ci sono a viaggiare da soli? In quali situazioni ci si potrebbe trovare coinvolti facendo un viaggio del genere?